

KAREL JAROMÍR ERBEN: KYTICE

Ukázka č. 1

„Ach nechod', nechod' na jezero,
Zůstaň dnes doma, moje dcero!
Já měla zlý té noci sen:
nechod', dceruško, k vodě ven.

...

Nemá dceruška, nemá stání,
k jezeru vždy ji cos pohání,
k jezeru vždy ji cos nutí,
nic doma, nic jí po chuti. –

...

Vyvalily se vlny zdola,
roztáhnuly se v širá kola,
a na topole podle skal
zelený mužík zatleskal.

...

„Nikam nechod', dcero moje!
Zradu kuje vodní vrah,
ač že péči máš o dítě,
mně o tebe větší strach.
Vari, vrahu, do jezera!
Nikam nesmí moje dcera,
a pláče-li tvé děťátko,
přines je sem na náš práh!“

Otázky:

1. Z jaké balady je uvedená ukázka?
2. Jakým způsobem je v této baladě vyjádřen vztah matky a dítěte?
3. Najděte typické rysy erbenovské balady.
4. Jakou úlohu hraje v textu dialog?
5. Urči rým v prvních třech slokách.
6. Vyhledej inverzi.
7. Vyhledej anaforu a epizeuxis (figury založené na opakování slov). Proč je autor používá?
8. Vyhledej zvukomalbu. Jak jí autor docílil?
9. Jakým slovním druhem je výraz „vari“? Do jaké vrstvy slovní zásoby výraz patří? V jakém významu je slovo užito? Vyhledej v textu další příklad uvedeného slovního druhu

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list byl vytvořen v rámci projektu
"Nová cesta za poznáním", reg. č.
CZ.1.07/1.5.00/34.0034, za finanční podpory
Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons
Uvedte autora-Nevyžívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko

Ukázka č. 2

Okolo lesa pole lán,
hoj jede, jede z lesa pán,
na vraném bujném jede koni,
vesele podkovičky zvoní,
jede sám a sám.

A před chaloupkou z koně hop!
A na chalupu: klop, klop, klop!
„Hola hej! Otevřete mi dvěře
zbloudil jsem při lovení zvěře,
dejte vody pít!

Vyšla dívčina jako květ,
neviděl také krásy svět,
přinesla vody ze studnice,
stydlivě sedla u přeslice.
Předla, předla len.

...

Vyšla babice kůže a kost:
„Hoj, co nám nese vzácný host?!“
„Nesu ti, nesu v domě změnu,
chci tvoji dceru za svou ženu,
tu tvou nevlastní.“

Otázky:

1. Z jaké balady je uvedená ukázka?
2. Vysvětli úlohu citoslovcí v textu. Pokus se v některé větě nahradit citoslovce jiným větným druhem. V čem je rozdíl?
3. Dialog v poslední sloce přepiš do nepřímé řeči. Porovnej obojí způsob vyjádření.
4. Jakým způsobem je v textu vyjádřena charakteristika postav?
5. Jak je v textu vyjádřeno časové a místní určení?
6. Co je „přeslice“? Do jaké vrstvy slovní zásoby uvedený výraz patří?
7. Proč v první sloce přívlastky „vraném bujném“ nejsou odděleny čárkou?

